

ЕНЕРГИЕН ФОРУМ 2024

АНТИБЪЛГАРСКА ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ЕНЕРГЕТИКАТА

Щерьо Щерев

Поредица български правителства водят България по пътя на Германия към деелектрификация и деиндустриализация. Безпрекословното изпълнение на директивите от Брюксел за декарбонизация на енергетиката и индустрията ни превръщат от традиционен износител във вносител на електрическа енергия. В резултат на тази антибългарска политика производството на електрическа енергия през 2023 година се свива с 21%, а потреблението ѝ с над 4%. Производството на базовите термични централи падна с 26% поради системното им ненаатоварване и предпочетен внос от съседните страни. Лобистите за „зелена“ електрическа енергия със задоволство отчитат, че делът ѝ от фотоволтаичните паркове е с ръст над 21%, а от вятърните над 5%. Това ги аргументира да настояват за законови промени, които да улеснят въвеждането на още 40 хиляди MW ВЕИ-паркове въпреки, че те с неритмичното си производство перманентно ще създават трудно преодолими проблеми при балансиране на енергийната система. Политиката на правителствената „сглобка“ продължава тази политика и през новата 2024 година. Базовите въглищни централи се натоварват на 30-35% от ефективната си мощност. Недостигът от електрическа енергия се внася от съседните страни под предлог, че е по евтина и с по-малък въглероден интензитет.

Генерация и товар на ЕЕС в реално време за **10.01.2024**

09:44:12

ИМЕ	MW
АЕЦ 32,49%	2119.59
Кондензационни ТЕЦ 32,11%	2094.92
Топлофикационни ТЕЦ 6,59%	429.68
Заводски ТЕЦ 1,48%	96.53

ВЕЦ 13,66%	891.25
Малки ВЕЦ 4,02%	262.34
ВяЕЦ 3,72%	242.51
ФЕЦ 5,70%	371.66
Био ЕЦ 0,20%	13.28
Товар на РБ	6737.08
Внасяме електрическа енергия от С.Македония 120 MW, от Гърция 444 MW и от Турция 260 MW.	
Въглеродният интензитет на електропроизводството на България е 376 g.CO2 eq./kWh, на Румъния е 321 g.CO2 eq./kWh, на Сърбия е 567 g.CO2 eq./kWh, на С. Македония е 588 g.CO2 eq./kWh, на Турция е 363 g.CO2 eq./kWh., на Гърция е 410g.CO2 eq./kWh, Германия 627 g.CO2 eq./kWh, Полша 962 g.CO2 eq./kWh, Чехия 550 g.CO2 eq./kWh, Италия 332 - 487 g.CO2 eq./kWh, Латвия 419 g.CO2 eq./kWh.	

До колко е верен този аргумент и достатъчно основание ли е за финансово ликвидиране на българските въглищни централи и мини?

Средната годишна цена на електрическата енергия на европейските борси през 2023 година е, както следва: България - 106 евро/MWh, Румъния - 106 евро/MWh, Гърция -120 евро/MWh, Унгария – 109 евро/MWh, Франция - 100 евро/MWh, Германия 98 евро/MWh, Италия - 128 евро/MWh, Великобритания – 112 евро/MWh, Ирландия -112 евро/MWh. Както се вижда, цените на електрическата енергия от Гърция е по-висока от тази на българската борса. За цените на борсите на Сърбия, С.Македония и Турция няма информация, но те сигурно са значително по-ниски, защото при тях няма търговия с квоти за емисии на въглероден диоксид.

Но трябва ли да поддържа работните места в техните енергийни системи за сметка на българските, като купуваме електроенергия от тях вместо електроенергията от нашите въглищни ТЕЦ?

Защо министрите на енергетиката и околната среда и водите така припряно бързат да спрат въглищните термични централи и мините към тях? Те, български министри ли са или министри на големите западноевропейски, индустриални държави, които са развивали мощната си промишленост близо три столетия преди малка България, замърсявали са безконтролно и неограничено земната атмосфера с парникови газове. Сега, натрупали икономическа и финансова мощ, а чрез нея и политическа власт, те са си присвоили правото не само да замърсяват и по настоящем природната среда, но и да вменяват в дълг на слабо развитите държави правила - за своя сметка да я пазят и очистват наравно с тях. Чрез безродните, безгръбначни, политически ръководители и НПО-„зелени“ активисти, внедрени отвън в управлението на държавата ни, брюкселските /пословично корумпирани/ бюрократи внушават на българския народ вина, че е най-големият замърсител на европейския въздух и природата.

Според доклад на МАЕ, докато използването на въглищата в ЕС намалява, то в световен мащаб достига рекордно равнище през 2023 година. В глобален мащаб търсенето на въглища расте с 1,4% и използваните количества са над 8,5 милиарда метрични тона. Растат количествата използвани въглища в Индия с 8% и в Китай с 5%. Тази тенденция ще се запази и в близка перспектива от изявленията на държавните ръководители на двете страни, които се ръководят изключително от икономическите интереси на страните си. Тази своя политика те демонстрираха и на конференцията за климата на ООН КОП28 в Дубай в края на миналата година.

Високо платени емисари от корумпираната брюкселска администрация години наред плашат с предстоящ климатичен апокалипсис, „предизвикан“ от прекомерни емисии на въглероден диоксид. Лъжа – опровергана както от водещи, неподкупни, световно признати учени, така и от самата природа.

Въглеродният диоксид е жизнено необходим на зелената земна растителност, благодарение на която има живот на Земята. Парниковият ефект се предизвиква на първо място от големите количества водни пари под формата на облаци в атмосферата, както и от фините прахови частици. Българският министър на околната среда и водите неуморно обикаля студията на големите масмедии, повтаря папагалски тази лъжа и внушава на българската общественост, колко много сме закъснели със спирането на Комплекса „Марица изток“ и колко много сме виновни

за климатичните промени. За негова информация, големите ТЕЦ на Комплекса не емитират фини прахови частици, защото съвременни електрофилтри ги задържат на 99,9%, а очистващите им инсталации покриват европейските норми. Той дума не споменава за многобройните съобщения на НАСА през миналата година за повишената активност на Слънцето, „бомбардиращо“ Земята с огромни порции радиация, която повишава температурата на тропосферата до рекордни температури. Не споменава и дума за многобройните електромагнитни бури връхлетели планетата ни, плод на повишената слънчева активност и влияещи на земното електромагнитно поле. Те са една от причините за повишената тектонична активност в земните недра, увеличената вулканична дейност и силните разрушителни земетресения. В резултат на мощното въздействие на Слънцето, наслагдащо се и с влиянието на други космически сили, се променят океанските и въздушните течения, които определят климата на огромни площи от сушата. Тези научни обяснения са „тера инкогнита“ за нашите „зелени“ еколози и природозащитници. Господин Юлиан Попов говореше до скоро от Лондон за хиляди виртуални трупове и боледуващи в региона на Комплекса „Марица-изток“, но нито веднъж не спомена и дума за стотици-хилядите убити и осакатени хора в резултат на войните в Европа, Африка и Близкия Изток. Там ежедневно избухват десетки хиляди снаряди, ракети и други боеприпаси сеещи смърт и разруха. Емитират се бойни отровни вещества, дори обеднен уран, които замърсяват дълготрайно и многократно по-опасно земята, водата и атмосферният въздух. Тези войни са прелюдия към Трета световна война.

Защо, господин министър, Вие и Вашите “зелени” съмишленици не протестирате и не настоявате за незабавното прекратяване на войните в света? Защо Междуправителственият панел за климатичните промени /МПКП/ към ООН, съставен от десетки платени учени, и дума не споменава в ежегодните си доклади за промените в климата по този действително жизнено важен световен проблем? Защо?

Защото могъщите военно-промишлени комплекси не спонсорират фондации и организации, които организират протестни мероприятия и активни действия срещу техните интереси. С фалшивата теза за вредата на въглеродният диоксид е по-безопасно и по-доходно за манипулиране на общественото мнение и отвлечане на вниманието на масите от действителните

световни проблеми – войни, глад, мизерия, болести, неграмотност...

Министрите на енергетиката и на околната среда и водите от „сглобката“ неуморно се трудят Минно-енергийния комплекс „Марица изток“ двадесет години предсрочно финансово да банкрутира преди да е оползотворил лигнитните въглища - единственият ни местен енергийно-суровинен източник. Начело с премиерът направиха всичко възможно да не изпълнят поетият ангажимент пред енергетиците и миньорите за предоговаряне на сроковете за спиране на въглищните ТЕЦ и договаряне получаването на механизъм за капацитет на мощност заедно с Полша, Германия, Чехия до 2038 година. При това България е единствената страна в ЕС, която е намалила парниковите си емисии с 60% спрямо базовата 1990 година. Никой от правителството на „сглобката“ не осъзнава, че Минно-енергийният комплекс „Марица изток“ е не само енергийното сърце на България, гарантиращ енергийната ѝ независимост в тази напрегната световна политическа обстановка, произвеждащ евтина електрическа енергия, ако не е обременявана с тенденциозния квотен въглероден данък. Комплексът е източник/извор на икономическа активност със своята мащабна, многообразна дейност. Чрез основната си дейност - добив на въглища и производство на качествена и евтина електрическа енергия – той консумира всестранни услуги, които му осигуряват многобройни малки и средни фирми от региона и от цялата страна, като: ремонт на стотиците разнородни основни изкопни, транспортни и технологични-спомагателни машини и съоръжения, котли, турбини, генератори, двигатели, резервни части, строителни услуги, превоз на работещите, работно облекло, предпазни средства, храна, вода, течни горива, масла и много други. Реализирането им осигурява работни места на десетки хиляди български граждани от региона и страната. Всички те получават за труда си не лоши заплати, които им гарантират покупателна способност и чрез нея висок оборот на местните търговски обекти. Най-общо казано, Комплексът „Марица изток“ и неговите партниращи фирми плащат заплати, внасят данъци в държавния бюджет, плащат дивидент на държавата, пенсионни и здравни осигуровки, застраховат служителите си, спонсорират здравни заведения, училища, университети, детски градини, общински дейности и др. Инвестираните до сега милиарди левове в Комплекса се възвръщат с огромен принос към brutния вътрешен продукт на страната. За това и дума няма в общественото пространство. Информация за направен

задълбочен икономически анализ на дейността на Комплекса и как той ще бъде равностойно заменен няма! Няма и технико-икономическа оценка, колко ще струва на държавата предсрочното спиране на възгледобивните дейности в мините. От бюджета ли ще се финансира привездането на работните и неработните бордове на рудниците към дълговременна устойчивост, запечатването на възглищните пластове срещу самозапалване, отводняването и рекултивирането на нарушените терени. Предполага се, че разходите ще бъдат от порядъка на няколко милиарда лева за да се спазят международно приетите норми и практики за безопасното ликвидиране на големи минни обекти. Със спирането на възглищните централи и мини ще секнат приходи от милиарди левове в бюджета на държавата, а в разходната му част ще се отворят големи дупки за финансиране на хиляди безработни, предсрочно пенсионирани миньори, енергетици и техни колеги от партниращите на „Марица изток“ фирми от цялата страна.

Министърът на енергетиката и неговите колеги приспиват общественото недоволство с обещания за многомилиардни инвестиции в областите около региона на „Марица изток“. Но сериозни инвеститори с реални намерения за сега няма. Собствениците на големи индустриални фирми от Германия, Франция и други европейски страни напускат ЕС в посока отвъд океана, далече от „зеления“ брюкселски диктат. Ако до сега имаше построени заводи, предлагачи европейски заплати и безопасни условия на труд, миньорите и енергетиците сами щяха да се преместят да работят в тях.

По конференции и медии се говори за количествената замяна на произвежданата от възглищата електрическа енергия с такава от соларни и ветрови паркове, с необосновани, гръмки обещания за запазване на цената ѝ непроменена до 2030 година. Но липсват конкретни финансово-икономически анализи и обосновки. За реализирането на мечтаната „зелена, безвъглеродна икономика“ са необходими стотици милиарди лева. Само в енергетиката са необходими за приспособяване на електропреносната и електроразпределителните мрежи за присъединяване на новите ВЕИ-паркове десетки милиарди лева. Няма и приблизителна оценка, колко ще струват новите ПАВЕЦ, акумулаторните батерии, новите ТЕЦ на природен газ, които ще компенсират непостоянното производство на електрическа енергия от ВЕИ, особено през дългите, тихи, зимни нощи и кратки облачни дни, които често са и безветрени. Каква ще бъде цената

за изграждането и поддръжката на предлаганите дълги кабелни връзки към западните европейски страни? Какви ще бъдат загубите по трансформацията и преноса на електрическата енергия по хилядите километри електропроводи, които ще компенсират часовата разлика в слънчевата активност между Източна и Западна Европа? И още много въпроси има без конкретни отговори, само балони с розови обещания за изобилна и евтина електрическа енергия... Но определено може да се каже, че при такива огромни инвестиции и текущи разходи за поддръжка на допълнителните нови съоръжения, гарантиращи качеството, сигурността и непрекъснатостта на електроснабдяването, реализирани с банкови кредити, колкото и да са ниски лихвите, цената на електрическата енергия за битовите и индустриалните потребители ще бъде по-скъпа и то многократно!

Със спирането на базовите въглищни централи значително ще се редуцират постъпленията от търговията с въглеродни квоти във фонда Сигурност на електроенергийната система. Министърът на финансите използва тези средства за запълване на дупките в държавния бюджет и този на НАП. От него се изплащат бонуси на собствениците на ВЕИ-паркове, компенсации на индустриалните потребители на електрическа енергия при увеличаване на цената ѝ над 200 лева. Асоциациите на собствениците на ВЕИ-паркове настояват за компенсации, които да покриват загубите им в случаите, когато количеството на произведената електрическа енергия надхвърля търсенето и енергийните оператори са принудени, да изключват определени групи ВЕИ-паркове, за да не се разпадне енергийната система. А това предизвиква напрежение сред собствениците на ВЕИ, които са ползвали банкови кредити. Вероятно финансовият министър се надява увеличената цена на въглеродните квоти, които бюрократите от Брюксел готвят да въведат като следваща стъпка за принудителна декарбонизация на индустрията, товарния транспорт, дори на бита и животновъдството, ще му набавят необходимите пари независимо, че индустриалните стоки и транспортните услуги губят конкурентоспособност. Но едно зло не идва само. „Зелената революция“ засяга пряко и слабо финансираното ни селско стопанство. Ще фалират земеделските производители, както и животновъдите, които ще бъдат принудени чрез налагане на въглеродния квотен данък да ликвидират фермите с животни заради емисиите на метан. Така удовлетворявайки растящите амбиции на „зелените“ брюкселски диктатори правителството на „сглобката“ ще вкара България в поредната национална катастрофа деелектрифицирана,

деиндустриализирана и с ликвидирано селско стопанство. В замяна ще ни бъде разрешено да се храним на воля с всякакви насекоми и буболечки, каквито намерим.

Надвисналата катастрофа може да се избегне само, ако се спре натрапената търговия с въглеродни квоти. Базовите въглищни централи трябва да продължат да работят без ограничения, докато се изградят нови атомни мощности - ново поколение гъвкави в широк диапазон ядрени генератори, доказано безопасни, стабилно работещи, които да поемат ролята на въглищните централи за балансиране на енергийната система. Не трябва да се допуска България да стане експериментална площадка за изпробване на нови ядрени блокове недоказали безопасна и стабилна работа.

Не може да се разчита на балансиращи газови централи на вносен природен газ. Както доставката му така и цената му ще останат несигурни и рискови поред независещи от България причини. Освен това при изгарянето на природния газ се емитира CO₂, макар и количествата му да са с 50% по-малко от тези при изгарянето на въглищата.

Но такава политика могат да водят само национално-отговорни, родолюбиви, политици, не гастролиращи от чужбина марионетки-еднодневки, прелитащи от чужбина и планиращи своето луксозно бъдеще на високоплатени, синекурни длъжности обратно в Брюксел, Париж, Лондон, Отава, Вашингтон или търсещи имунитет за свои некоректни бизнес дела.

Но има ли такива политици в България?

Брутният вътрешен продукт (БВП) представлява съвкупността от произведените стоки в една територия за определен период от време (най-често за месец, тримесечие или година), измерен в някаква валута.

АВТОР

Инж. Щерьо Щерев, заместник-председател на Научно-технически съюз по минно дело, геология и металургия